

Trvalo udržateľná mobilita pozdĺž najnovšej trasy EuroVelo, Cesty Železnej opony .

Novinky č. 2 (február 2014)

Projekt je zameraný na rozvoj trasy EuroVelo 13 Cesta Železnej opony v jej južnej časti zo Slovenska až po Čierne more. Viac o projekte na www.ekopolis.sk/ict.

**Projektová konferencia
"Cesta Železnej opony",
Iron Curtain Trail"
Thessaloniki, Grécko,
03.10.2013**

Starobylá grécka Solún (Thessaloniky) sa stala miestom projektovej konferencie "EuroVelo 13 Cesta Železnej opony", ktorá sa konala 3. októbra 2013. Zúčastnili sa na nej nielen projektoví partneri, ale aj veľa ďalších účastníkov – neziskové organizácie, miestne rozvojové organizácie, miestna a regionálna samospráva, cyklokluby, verejní dopravcovia a iné spoločnosti najmä (ale nielen) z juhovýchodnej Európy. Slovensko reprezentovali traja zástupcovia Nadácie Ekopolis. Organizátorom bola domáca organizácia ANTIGONE.

Úvodné príspevky miestnych politikov predstavili Thessaloniky ako mesto, ktoré chce byť priateľským k cyklistom (a prechádzky ukázali, že tento cieľ berú vážne). Účastníci sa ďalej dozvedeli základné informácie o Ceste Železnej opony (táto myšlienka je v Grécku ešte relatívne nová) a o projekte. Potom boli prezentované prvé výstupy projektu, použiteľné odbornou verejnosťou, napríklad metodiky plánovania a hodnotenia cyklotrás či rozvoja turizmu pozdĺž nich. Dôležité príspevky sa týkali vzťahu verejnej dopravy a bicyklovania, pričom najmä dobré príklady (best practices) vyvolali živú diskusiu. Živou témou bola aj príprava programovacieho obdobia EÚ 2014-2020 a využitia eurofondov pre rozvoj bicyklovania.

Súčasťou akcie bola aj tlačová konferencia, na ktorej bola okrem samotnej Cesty Železnej opony predstavená aj grécka obdoba u nás známej certifikácie Vitajte, cyklisti! a okrúhly stôl. Záverečný okrúhly stôl sa vďaka obrovskému záujmu účastníkov pretiahol ďaleko za oficiálne ukončenie konferencie.

Viac informácií o konferencii nájdete v angličtine na [tomto linku](#).

Trasa Cesty Železnej opony je už takmer finálna

Južná časť trasy EuroVelo 13 Cesta Železnej opony meria viac ako 3000 km a začína sa na slovensko-rakúskej hranici pri Moravskom Sv. Jáne a končí v Bulharsku na pobreží Čiernej mora. Trasa nielen

poskytuje cykloturistom putovanie naozaj unikátnymi oblasťami kedysi "zakázanej" zóny, ale v mnohých svojich úsekoch vytvára podmienky pre cyklodopravu a rekreačnú cyklistiku v prihraničných oblastiach.

Aj keď na Slovensku je trasa nielen známa, ale väčšinou už aj vyznačená, tak niektoré iné úseky sa stále ešte len mapujú a hľadá sa najlepší variant. Tieto úseky sú však stále kratšie a kratšie a dá sa povedať, že dnes už poznáme takmer kompletnú trasu. Je za tým obrovská práca v rámci tohto aj predchádzajúcich projektov, mapovanie a hodnotenie ciest, služieb, verejnej dopravy, správy regiónov a mnohých iných aspektov.

Približne 85% z 3000 km dlhej južnej časti EuroVelo 13 vedie po asfaltových cestách s nízkou alebo až žiadnou intenzitou automobilovej dopravy. Zhruba 10% vedie po cestách s intenzívnejšou dopravou (na Slovensku najmä úsek Devín – Bratislava), na ktorých je potrebné veľmi rýchlo vyriešiť buď ukľudnenie dopravy alebo oddelenie cyklistov od áut. Zvyšných 5% vedie po trasách so zlým povrchom, čo predstavuje ďalšiu úlohu na riešenie. A treba povedať, že podľa správ od projektových partnerov mnohé miestne a regionálne orgány berú tieto úlohy vážne.

Hustota a úroveň služieb pre cykloturistov je slabšia najmä v juhoeurópskej časti trasy, na dlhých úsekoch dokonca chýbajú akékoľvek turistické služby. Ich rozvoj je teda jednou z najvýznamnejších úloh do blízkej budúcnosti. Slovensko je na tom z tohto pohľadu relatívne dobre a to najmä vďaka tomu, že na trase leží Bratislava, hlavné mesto krajiny.

Ďalším zistením mapovania trasy je veľké zaostávanie vyznačenia trasy v teréne (to sa však takmer netýka Slovenska), jej propagácie a marketingu. Jedným z dôvodov tohto stavu je aj to, že v mnohých krajinách pozdĺž trasy zatiaľ stále nie sú ustanovené centrá EuroVelo. Značenie a propagácia Cesty Železnej opony musí je preto ďalšou dôležitou úlohou v nastávajúcom období.

Metodika, ktorá privedie EuroVelo 13 Cestu Železnej opony bližšie k realite

Projekt, ktorého Novinky teraz čítate, umožňuje prvýkrát spoluprácu všetkých krajín južnej časti Cesty Železnej opony. V doterajšej spolupráci vždy niektoré z krajín chýbali, takže tento projekt je naozaj podstatný z hľadiska celkového vývoja EuroVelo 13.

Je jasné, že niektoré krajiny alebo regióny sú s EuroVelo 13 už ďalej (Slovensko patrí medzi ne), zatiaľ čo v iných sa iba začína. Napríklad zatiaľ čo na Slovensku je väčšina trasy už vyznačená, niektoré úseky v Slovinsku, Srbsku a Macedónsku sa ešte iba identifikujú. Podobné rozdiely sú v službách – zatiaľ čo Rakúsko patrí medzi svetové cykloturistické veľmoci a tomu zodpovedá ak hustota a kvalita služieb pre cykloturistov, v niektorých južných krajinách je cykloturistika neznámym pojmom a služby sú riedke a nízkej kvality.

Tieto rozdiely predstavujú na jednej strane výhodu, pretože "noví" sa môžu učiť od skúsenejších, na druhej strane je to však veľmi náročné na manažment a koordináciu. Preto bola vyvinutá metodika, ktorá zjednocuje rozvoj trasy EuroVelo bez ohľadu na polohu a stav toho ktorého úseku. V rámci tejto metodiky správcovia jednotlivých úsekov alebo iné zainteresovaní partneri postupujú jednotne zhruba v nasledovných krokoch:

- prieskum potenciálnej trasy, vyhodnotenie rôznych variantov trasovania a rozhodnutie o finálnom vedení trasy;
- prieskumy a analýzy (v teréne, na internete a v dokumentoch) o stave trasy, jej manažmente, o službách, marketingu a ďalších faktoroch;
- zostavenie akčného plánu, v ktorom sa určia kroky, potrebné pre rozvoj a finalizáciu trasy, jej manažment a marketing, rozvoj služieb popri nej.

Tieto kroky sa môžu prelínať, opakovať a dopĺňať podľa potreby. Údaje a plány sa ukladajú v spoločnej databáze, ktorú vedie Európska cyklistická federácia pre všetky trasy EuroVelo. Pri zostavovaní akčných plánov sa dbá na uskutočniteľnosť krokov.

Spoločná metodika umožňuje efektívny manažment rozvoja trasy a to najmä v krajinách, kde trasa ešte nie je etablovaná. Našťastie sa ukazuje, že Slovensko nie je takou krajinou 😊.

Certifikácia Vitajte, cyklisti! v Grécku

Grécky projektový partner ANTIGONE pripravil v rámci projektu a aj prakticky začal certifikáciu turistických služieb "Cyclists Welcome Hellas". Ide o obdobu certifikácie Vitajte, cyklisti!, ktorú na Slovensku vykonáva Nadácia Ekopolis (www.vitajtecyklisti.sk). Podobné schémy existujú aj v Nemecku, v Česku, v Rakúsku a inde, sú to v podstate siete turistických zariadení a cieľov, ktoré sú pripravené na cyklistov a cykloturistov. Zariadenia spĺnia jednoduché kritériá "priateľskosti" k cyklistom (napr. bezpečné miesto pre odloženie bicykla, súprava náradia, informácie pre cykloturistov a ďalšie) a za to môžu využívať označenie "Vitajte, cyklisti!" (resp. jeho variant v inom štáte), sú propagované na príslušných stránkach a pod. Pôvod takejto certifikácie je v Nemecku a na Slovensku beží už šiestu sezónu (pozri www.vitajtecyklisti.sk).

Príklady cyklistickej dobrej praxe a dobrých riešení v niektorých krajinách pozdĺž Cesty Železnej opony EuroVelo 13.

Maďarsko, jazero Balaton

Cyklotrasa okolo Balatonu je budovaná ako súčasť siete služieb pre cyklistov. Cieľom je zlepšiť ponuku služieb pre cykloturistov, ktorí predstavujú významný potenciálny trhový segment tejto známej maďarskej destinácie. Cyklotrasa má už 200 kilometrov a je vhodne začlenená do reťazca služieb a produktov ako sú ako pešia turistika, vodné športy a zimné športy, ktoré dopĺňajú hlavnú formu turizmu v regióne – rekreáciu pri vode. Projekt je realizovaný Balatonskou cykloturistickou asociáciou. Viac sa dozviete na www.balatonbringa.hu.

Rakúsko, Burgenland

“EBike Sudburgenland” je nielen požičovňa elektrických bicyklov, ale aj ponuka tematických cyklotúr so sprievodcom alebo bez neho. Okrem toho

poskytuje cyklotaxi pre jednosmerné túry (t.j. bez návratu do východiskového miesta). Región je na tieto služby veľmi vhodný, pretože sa tu nachádza viac ako 800 km značených cykloturistických trás.

Cyklotrasy sú naviazané na reštaurácie, rôzne obchodíky a miestnych producentov, takže cyklotúry je možné spestriť si zaujímavými zastávkami. Elektrické bicykle sú pravidelne udržiavané a je možné si ich požičať v 18 požičovniach v Južnom Burgenlande, ako aj vo významných turistických strediskách, ako sú napríklad termálne kúpaliská.

Komplexné služby sú ďalej doplnené výjazdovou servisnou službou a telefonickou hotline asistenciou, mapami, požičiavaním GPS navigácií, detských cyklosedačiek a príviesných vozíkov, ako aj poradenstvom pri výbere najvhodnejšej túry. Viac informácií sa dozviete na stránke:

www.ebikesuedburgenland.at

Maďarsko, oblasť Szigetkoz

V roku 2006, bol vybudovaný úsek Dunajskej cyklistickej cesty EuroVelo 6 ako samostatného cyklochodníka

medzi obcami Halaszi a Darnozseli v regióne Szigetkoz (s využitím financií z maďarského regionálneho operačného programu). Počet cykloturistov (najmä zahraničných) tu odvtedy neustále stúpa, sú už neoddeliteľnou a veľmi viditeľnou súčasťou cestovného ruchu v regióne. Tento trend ovplyvnil aj ďalšie investície a projekty miestnych samospráv a podnikateľov.

Napríklad obecný úrad v Halaszi zrekonštruoval šatne a hospodársku budovu pri miestnom futbalovom ihrisku

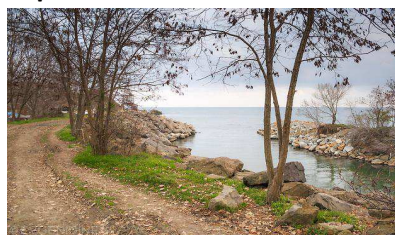
na ubytovanie pre cykloturistov. Miestni podnikatelia využili príležitosť a popri dovedty ponúkaných službách v pešej a vodnej turistike, jazdeckve a rybárčení začali ponúkať aj rôzne služby pre cykloturistov a požičiavať bicykle.

Samosprávy a podnikatelia sa spojili pri vydávaní kalendára akcií, pripravili a publikovali aj štvorjazyčnú propagačnú brožúru o regióne v maďarčine, nemčine, angličtine a slovenčine.

Viac informácií nájdete na stránke:

www.szigetkozkerekpar.hu

Západná hranica Bulharska

Cieľom bulharskej organizácie “Bajkarea” je vytvorenie cyklotrasy pozdĺž západnej hranice Bulharska. Cyklotrasa bude,

dlhá 2200 km a niektoré jej úseky budú totožné s Cestou Železnej opony (EuroVelo 13) alebo s Dunajskou cyklocestou (EuroVelo 6). Názov projektu je “Bicyklom pozdĺž hraníc Bulharska”. Mimochodom, bajkeri z Bajkarea boli pred niekoľkými rokmi zbierať skúsenosti aj na Slovensku, kde spoznali najmä cykloturistické trasy v oblasti Poľany a Turca.

Ďalšie informácie získate na www.bikearea.org.

Grécko, mesto Drama

Nový systém zdieľania bicyklov (bike sharing) spustili v gréckom meste Drama, vzdialeného 50 km od hraníc s Bulharskom.

Bike sharing je súčasťou programu “Bike and mobility”, v rámci ktorého obyvatelia darujú nepotrebné bicykle, dobrovoľníci z technickej školy ich opravujú a vynovené bicykle sa potom rozmiestnia v uliciach mesta, kde sú k dispozícii obyvateľom. Tie bicykle, ktoré už nie je možné opraviť, sú recyklované. Informácie nájdete na stránke

<http://www.dimos-dramas.gr>

Rumunsko, mestá Alba Iulia, Arad, Baia Mare, Brašov, Bukurešť, Kluž, Konstanca, Drobeta Turnu Severin, Jasy, Sibiu, Timisoara

“SkirtBike – Bicykel ako móda”

je názov projektu, zameraného na podporu bicyklovania žien v mestách. Projekt

vychádza z boomu “štýlového” bicyklovania, ktorý sa z Kodane cez New York a Tokio dostal v roku 2010 do Bukurešti. Dva razy za rok sa odvtedy konajú cyklojazdy, na ktorých je pre ženy predpísaným oblečením sukňa.

Hlavným cieľom “sukňových” jžd je propagácia bicyklovania ako každodenného spôsobu dopravy do práce, školy, na nákup a pri iných činnostiach. Vychádza sa pri tom z predpokladu, že čím viac cyklistov je v uliciach, tým viac ďalších ľudí si bicykel vyberie ako dopravný prostriedok a práve “scivilnenie” bicyklovania je pritom dôležité.

Viac sa dozviete na www.skirtbike.ro.

dopravy a cyklotransportu/cykloturistiky pozdĺž Cesty Železnej opony. Výstupom štúdie bude návrh opatrení na zlepšenie takejto kombinovanej dopravy spolu s jednoduchým operačným plánom na ich realizáciu. V súčasnosti kontrolný orgán schvaľuje dokumentáciu ukončeného verejného obstarávania, ktorého víťazom sa stala Žilinská univerzita.

Plán marketingu a komunikácie

Začala sa príprava plánu marketingu a komunikácie Cesty Železnej opony na Slovensku. Plán identifikuje cieľové skupiny, na ktoré je najvýhodnejšie pôsobiť, aby sa zvýšilo využitie tejto cyklotrasy a navrhne aj metódy a spôsoby marketingu a komunikácie, spolu s jednoduchým operačným plánom.

Vitajte, cyklisti!

Jedným z cieľov projektu je aj zvýšenie počtu zariadení, certifikovaných Vitajte, cyklisti! V týchto dňoch sa začína príprava minikampane, ktorá by mala majiteľov či prevádzkarov turistických služieb a zariadení pozdĺž trasy motivovať, aby získali certifikáciu a ich zariadenia sa tak stali priateľské k cyklistom.

Doznanie úseku Bratislava – Kittsee

Cesta Železnej opony je už z predchádzajúceho obdobia vyznačená podľa príslušnej slovenskej normy ako aj podľa štandardov EuroVelo od hranice s Rakúskom medzi Hohenau a Moravským Sv. Jánom až po Dunaj v Bratislave. Bohužiaľ, nepredpokladané administratívne ťažkosti zatiaľ znemožnili dosiahnuť jeden z cieľov projektu, ktorým je doznanie zvyšných kilometrov až po rakúsku hranicu pri Kittsee. Ukazuje sa, že zatiaľ čo samotné terénne práce na značení zaberú iba pár desiatok hodín, ich administratívna príprava sa ťahá už mesiace. Predpokladáme však, že byrokratické uzly sa čoskoro roztnú a značkári Slovenského cykloklubu tento krátky úsek pekne a kvalitne vyznačia.

Projektové letáky “Cesta železnej opony”

Jednou z aktivít projektu je aj jeho propagácia medzi zainteresovanými stranami. Okrem iných nástrojov na to slúži aj projektový leták, ktorý opisuje kontext, ciele a aktivity projektu v jazykoch jednotlivých projektových partnerov. Leták v slovenčine si môžete siahnuť na <http://www.ekopolis.sk/ict>, letáky v ostatných jazykoch sú dostupné na <http://www.ict13.eu/publication/other-publications>.

Papierové letáky v slovenčine sú k dispozícii v Nadácii Ekopolis.

Aktivity projektu na Slovensku

Aj keď Slovensko patrí medzi menších partnerov projektu, projektové aktivity sú v plnom prúde. Tu je výber niekoľkých z nich, ak by ste sa chceli do nich zapojiť, dajte nám vedieť!

Štúdia o zlepšení kombinovanej dopravy

Cieľom štúdie je zhodnotenie previazanosti verejnej

Kontakt:

Nadácia Ekopolis, www.ekopolis.sk/ict

Ján Roháč, 0905 240137, rohac@ekopolis.sk

